การพัฒนารูปแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ในกลุ่มเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

DEVELOPING A MODEL FOR THE PREVENTION OF DRUGS SPREADING AMONGCHILDREN AND YOUTHIN THE MUNICIPAL AREA OF MUANG DISTRICT, CHACHOENGSAO PROVINCE

กิตติวงค์ สาสวด
Kitiwong Sasuad
ปรีชา ดิลกวุฒิสิทธิ์
Preecha Dilokwutthisit
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Rajabhat Rajanagarindra University
ฉะเชิงเทรา
Chachoengsao

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน ประชาชนในชุมชน ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของรัฐสาเหตุของการติดยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ตามความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน ประชาชนในชุมชน ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 3) เพื่อพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กและเยาวชน ในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 200 ราย และทำการสุ่มแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) และสัมภาษณ์เชิงลึกเด็กและเยาวชน ประชาชนในชุมชน ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวกับการป้องกันแก้ปัญหายาเสพติด

จากผลการวิจัยพบว่า

1. การติดยาเสพติดของเด็กและเยาวชนมีสาเหตุมาจาก 1) สภาพแวดล้อมในชุมชนมีแหล่งซื้อขายยาเสพติดอย่างแพร่หลาย 2) การได้รับแรงสนับสนุนจากสังคมเพื่อนที่ติดยาเสพติด 3) การเลียนแบบเพื่อนที่ติดยาเสพติด 4) สถานศึกษาขาดสถานที่ที่จะมาช่วยผ่อนคลายความเครียดให้กับนักเรียนนักศึกษา 5) นักเรียน นักศึกษาเป็นอยู่ในวัยที่อยากรู้อยากลอง 6) มีปัญหาครอบครัวแตกแยก และ 7) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารผิดๆ เกี่ยวกับยาเสพติด

2. ปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐคือผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งขาดความมุ่งมั่น และเอาใจใส่ในการป้องกันหรือแก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา และการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะบอกว่านักเรียนคนใดในโรงเรียนใดติดยาเสพติดเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก เพราะอำนาจในการควบคุมดูแลนักเรียนเป็นหน้าที่ของโรงเรียน

3. เสนอรูปแบบที่เหมาะสมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด มีดังนี้ 1) สร้างเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันยาเสพติด 2) การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ 3) จัดโครงการโรงเรียนป้องกันยาเสพติด 4) ส่งเสริมครอบครัวสีขาวและครอบครัวเข้มแข็ง 5) การปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญและลดความเดือดร้อนของประชาชน และ 6) โครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดแบบบูรณาการ

คำสำคัญ: รูปแบบการป้องกันยาเสพติด, การแพร่ระบาดของยาเสพติด, สาเหตุของการติดยาเสพติด

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the opinions of children and youth, people in the community, teachers and government officials about the issue of the causes of drug addiction in children and youth. 2) to study the problems and obstacles to the mission of government officials who are responsible for drug use prevention and suppression, and 3) to develop an appropriate model for the prevention of the spread of drugs in the municipal area of Muang District,Chachoengsao Province. The researcher used mixed methodogies i.e. quantitative and qualitative research. The sample was comprised of 200 persons selected by snowball sampling of children and youth, people in the community, teachers and government officials whowere responsible for drug prevention and suppression. The tool used for data collectionwas a series of in-depth interviews. The collected data was subjected to content analysis.

The results of the study were as follows:

1. Drug addiction was found to be caused by 1) the environment in communities where drug trafficking was widespread 2) strong support from an addicted youth's peer group 3) imitation of addicted friend's behavior 4) the lack placesfor students to relieve stress in school 5) students were at the age of curiousity6) broken home problems, and 7) a perception of wrong information on drugs.

2. Problems and obstacles to the mission of government officials were that some school administrators lacked commitment and attention to the prevention and solution of drug problems in their schools. Moreover, it was quite difficult for government officials to indicate whether students were drug addicts or not since the authority for student supervision belonged to the schools.

3. Offerthe appropriate model determined for drug prevention and suppression was as follows: 1) strengthening the participation of the community in the prevention of druguse 2) integration of alienated youths in-to the social order 3) organizing school's drug prevention programs 4) promotion of "White Family" (family without drugs) "KrobKruaKhemKhaeng" (strong family) 5) the suppression of major drug traffickers, and 6) the organization of an integrated program for drug treatment and rehabilitation.

Keyword : Drugs Prevention Program, Drugs Spreading, Causes of Addiction.

บทนำ

ยาเสพติดได้สร้างปัญหาใหญ่และเป็นภัยคุกคามกับประชากรโดยเฉพาะประชากรที่เป็นเยาวชนและทำให้เกิดผลเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจสังคมและความมั่นคงของทุกประเทศในโลกประเทศไทยเราเองก็เช่นกันยาเสพติดได้แพร่ระบาดและเป็นปัญหาต่อสังคมโดยเฉพาะเยาวชนของไทยตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันแม้รัฐบาลทุกรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศมีนโยบายปราบปรามและป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังมีบทลงโทษรุนแรงต่อผู้ค้าหรือผู้จำหน่ายแต่ ปัญหายาเสพติดก็มิได้หมดไปจากสังคมยังคงสร้างปัญหาให้กับเยาวชนไทยตลอดเวลา

สถานการณ์ปัญหายาเสพติดประเทศไทยนับตั้งแต่ปี 2547 เริ่มมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยจากการประมาณการผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเครือข่าย วิชาการสารเสพติดได้ประมาณการผู้เสพยาเสพติดเมื่อปี 2546 ไว้จำนวน 460,000 คน ต่อมาในปี 2550 ประมาณการว่ามีผู้เสพยาเสพติดเพิ่มขึ้นเป็น 570,000 คน และใน ปี 2551 เพิ่มขึ้นเป็น 605,000 คน โดยหากพิจารณากลุ่มประชากรที่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดเป็นอย่างสูง พบได้ว่ากลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงหรือมีโอกาสสูง ในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งหากพิจารณาข้อมูลผู้เข้ารับการบำบัดตาม ระบบรายงานระบบติดตามและเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด (บสต.) พบว่าเยาวชนอายุ ต่ำกว่า 25 ปีเป็นกลุ่มที่เข้ารับการบำบัดรักษาเป็นจำนวนมากโดยเข้ารับการบำบัดถึงร้อยละ 50.13 51.35 และ 52.04 ของประชากรที่เข้ารับการบำบัดทั้งหมด ในปี2549-2551 ตามลำดับดังนั้นการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงควรมุ่งเน้นที่ เยาวชน

เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญแนวนโยบายและกรอบยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมาจึงได้กำหนดการป้องกันและแก้ไขปัญหาเยาวชนเป็นหนึ่งในกลุ่มเป้าหมายหลักของการดำเนินงานโดยมีมาตรการป้องกันกลุ่มเสี่ยงมิให้มีโอกาสเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (Potential Demand) เป็นแนวทางหลักในการกำหนดยุทธศาสตร์จัดทำแผนปฏิบัติการและการดำเนินงานดังเช่นปฏิบัติการ 6 เดือน “รวมพลังประชาไทยพ้นภัยยาเสพติด” (1 เมษายน - 30 กันยายน 2551) ได้กำหนดกลยุทธ์ “3 ลด 3 เพิ่ม 3 เน้น” โดยการลดเยาวชนกลุ่มเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยงเป็นหนึ่งในกลยุทธ์สำคัญตาม ปฏิบัติการหรือตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 82การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายรัฐบาลก็ได้กำหนดให้เยาวชนเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนา เพื่อให้มีภูมิคุ้มกันต่อยาเสพติดและปัจจัยยั่วยุต่าง ๆ เป็นต้น ฉะนั้น การป้องกันในกลุ่มเยาวชนเพื่อมิให้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติดจึงเป็นเจตจำนงและแนวนโยบายที่สำคัญของภาครัฐและองค์กรในภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไรก็ตามเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปีเป็นกลุ่มประชากรที่มีขนาดใหญ่คิดเป็นร้อยละ 37. 1 ของประชากรทั้งหมดในปี 2550 รวมถึงมีลักษณะหลากหลาย ทั้งเยาวชนที่อยู่กับครอบครัว เยาวชนที่ครอบครัวแตกแยกหรือมีเหตุจำเป็นทำให้ไม่ได้อยู่กับครอบครัว เยาวชนในสถานศึกษา เยาวชนนอกสถานศึกษา เยาวชนแกนนำเยาวชนด้อยโอกาส เยาวชนที่มีความสามารถด้านการเรียน มีความสามารถด้านกีฬา ด้านดนตรี หรือเยาวชนที่อาจยังหาความสามารถของตนเองไม่พบ ฯลฯ ซึ่งเยาวชนแต่ละกลุ่มแต่ละลักษณะจะมีโอกาสในความเสี่ยงที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดแตกต่างกัน โดยผลการวิจัยเชิงสำรวจของศูนย์วิจัยเอแบค เรื่องพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กและเยาวชน ในปี 2550 พบว่า กลุ่มเยาวชนที่มีโอกาส/ความเป็นไปได้ในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติด 5 อันดับแรก ได้แก่ กลุ่มที่มีทัศนคติที่ผิดเกี่ยวกับยาเสพติด กลุ่มที่มีวัฒนธรรม/วิถีชีวิตยอมรับการใช้ยาเสพติดกลุ่มที่ใช้ชีวิต/เวลาในทางที่ไม่ควรอาทิหนีเรียน มีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมติดเกมส์เสพสื่อลามกกลุ่มที่มีความเอนเอียง พฤติกรรมแข่งรถ และกลุ่มที่มีปัญหาครอบครัว จังหวัดฉะเชิงเทรามีปัญหาสังคมเชิงกลุ่มเป้าหมายเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนคือ ปัญหาเด็กและเยาวชน (อายุ 0-25 ปี) โดยปัญหาที่สำคัญเป็นลำดับที่ 2 รองจากปัญหาเด็กและเยาวชนมีความยากจนคือ ปัญหาเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่และติดสารเสพติด) (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2557) ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าการดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนในจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นสิ่งที่สำคัญ เพื่อให้การป้องกันปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนสามารถดำเนินการได้อย่างตรงจุดตรงประเด็นและตรงต่อสภาพปัญหามากที่สุด ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้มีรูปแบบการป้องกันปัญหายาเสพติดสามารถบังเกิดผลหรือสามารถลดผู้ที่จะเข้าประตูสู่ปัญหายาเสพติดได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน ประชาชนในชุมชน ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเด็กและเยาวชนตามนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
3. เพื่อเสนอรูปแบบที่เหมาะสมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประโยชน์ของจากการวิจัย

หน่วยงานพัฒนาสังคมจังหวัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมของเด็กและเยาวชนในเขตเทศบาล จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะสามารถใช้เป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดตลอดจนเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบในการพิจารณาวางแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรเป้าหมาย

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ เด็กและเยาวชนอายุ 15-25 ปี ในเขตพื้นที่เทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 (“เด็ก”หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์และ“เยาวชน” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ถึงยี่สิบห้าปีบริบูรณ์)

2. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์จากประชากรตามกลุ่มเป้าหมายในเขตเทศบาล อำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) โดยไม่ทราบจำนวนประชากรและทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มจากประชากรคือ เด็กและเยาวชนอายุ 15 - 25 ปีในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 200 ราย

3. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) โดยไม่ทราบจำนวนประชากรเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้ที่มีประวัติเคยเสพยาเสพติดโดยอาศัยการแนะนำของหน่วยตัวอย่างที่ได้เก็บข้อมูลไปแล้วให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 200 ราย

ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเด็กและเยาวชน ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จ.ฉะเชิงเทรา โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 25 ราย

ผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาล อำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศพบว่าเป็นเพศชาย 173 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.5 เพศหญิง 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.5 สถานภาพครอบครัวพบว่า บิดามารดามีชีวิตอยู่ 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.5 บิดามารดาหย่าร้าง 88 รายคิดเป็นร้อยละ 44 และบิดาหรือมารดาเสียทั้งคู่ 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.5 สถานที่อยู่อาศัยของเด็กและเยาวชน พบว่าอยู่กับบิดาหรือมารดา 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.5 และอยู่กับญาติหรือเพื่อน 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 42 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนที่ได้รับจากผู้ปกครอง ต่ำกว่า 1,500 บาทจำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.0 ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ที่ได้รับตั้งแต่ 1,500 - 2,500 จำนวน 104 ราย คิดเป็นร้อยละ 52 ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองเป็นส่วนใหญ่ ส่วนค่าใช้จ่ายที่ได้รับมากกว่า 3,500 มี 55 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.5

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชน

ความรู้ความเข้าเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ข้าพเจ้ารู้ว่าหากใครติดยาเสพติดก็ยากที่จะเลิกได้เป็นอันดับที่ 1 และผู้ปกครองหรือครูของข้าพเจ้ามักจะกำชับให้ข้าพเจ้าหลีกเหลี่ยงยาเสพติด รองลงมาคือ การลองยาเสพติดเพียงสองครั้งไม่ทำให้ข้าพเจ้าติดยาเสพติด และลำดับสุดท้ายคือ ข้าพเจ้ารู้ว่าจะสามารถหาซื้อยาเสพติดได้จากที่ใด

พฤติกรรมป้องกันตนเองจากยาเสพติดของเด็กและเยาวชน

พฤติกรรมป้องกันตนเองจากยาเสพติดของเด็กและเยาวชนภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าพฤติกรรมป้องกันตนเองจากยาเสพติด ข้าพเจ้าตักเตือนเพื่อเมื่อคิดจะลองเสพสารเสพติดอยู่ในลำดับที่ 1 รองลงมาเมื่อข้าพเจ้าเห็นคนสูบบุหรี่ข้าพเจ้าจะเดินหนีทันทีและลำดับสุดท้ายข้าพเจ้าจะเลือกคบเพื่อนที่ไม่ติดสารเสพติด

การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชน

การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ข้าพเจ้าติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับยาเสพติดจากผู้ที่มีชื่อเสียงอยู่ในลำดับที่ 1 รองลงมาข้าพเจ้ามักค้นหาข้อมูลโทษของยาเสพติดทางอินเทอร์เน็ต และลำดับสุดท้ายภายในชุมชนของข้าพเจ้ามีบอร์ดประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด

การมีส่วนร่วมระหว่างครอบครัวของเด็กและเยาวชน

การมีส่วนร่วมระหว่างครอบครัวของเด็กและเยาวชนภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าครอบครัวของข้าพเจ้ามักจะรับประทานอาหารเย็นพร้อมกันอยู่ในลำดับที่ 1 รองลงมาข้าพเจ้าจะออกจากบ้านทันทีหากมีปัญหาทะเลาะกับคนในครอบครัว และลำดับสุดท้าย ข้าพเจ้ามักจะหลบหลีกไม่อยากพบปะพ่อแม่

การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนของเด็กและเยาวชน

การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนของเด็กและเยาวชน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เพื่อนของข้าพเจ้ามักจะชวนข้าพเจ้าให้หนีเรียนไปเที่ยวตามสถานบันเทิงต่าง ๆ อยู่เสมอเป็นลำดับที่ 1 รองลงมาเพื่อนของข้าพเจ้าเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และเพื่อนองข้าพเจ้าชวนให้ข้าพเจ้าลองเสพยาเสพติด และลำดับสุดท้ายข้าพเจ้ามีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษาได้ทุกเรื่อง

การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน

การเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กและเยาวชน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ครอบครัวของข้าพเจ้าใส่ใจในความรู้สึกของข้าพเจ้าเสมอเป็นลำดับที่ 1 รองลงมา ครอบครัวมีความสุขเมื่อได้อยู่ร่วมกันกับข้าพเจ้า และลำดับสุดท้าย ครอบครัวข้าพเจ้าไม่มีใครใส่ใจข้าพเจ้านัก

สาเหตุของการติดยาเสพติด

สาเหตุของการติดยาเสพติดของเด็กและเยาวชน (นักเรียน นักศึกษา) เกิดจากหลายสาเหตุด้วยกัน ประกอบด้วย

1. สาเหตุจากสภาพแวดล้อมในชุมชนมีแหล่งซื้อขายยาเสพติดอย่างแพร่หลาย ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งยาเสพติดได้ง่าย

2. การได้รับแรงสนับสนุนจากสังคมเพื่อนที่ติดยาเสพติดให้ลองเกิดจากการเลียนแบบผู้อื่น โดยเฉพาะการเลียนแบบเพื่อนที่มีการเสพยาเสพติดทำให้เกิดการอยากลองและอยากทำตาม และใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อนมาก เชื่อเพื่อนมากกว่าพ่อแม่

3. สถานศึกษา สถานศึกษาขาดสถานที่ที่จะมาช่วยผ่อนคลายความเครียดให้กับนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนชายมักชอบแสดงออกทางกีฬา แต่มีสถานศึกษาบางแห่งไม่สนับสนุนและอุปกรณ์กีฬาไม่มีความพร้อม

4. จากตัวนักเรียน เป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง และใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน

5. จากครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีปัญหาครอบครัวแตกแยก หรืออาศัยอยู่กับผู้อื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ ทำให้นักเรียนขาดการดูแลเอาใจใส่

6. ปัจจัยทางส่วนบุคคล ประกอบด้วย การควบคุมตนเอง ทักษะชีวิต และการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติด มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดการควบคุมตนเองมีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดโดยเฉพาะการควบคุมตนเองไม่ให้อยากลองยาเสพติด ส่วนการรับรู้ก็มีส่วนสำคัญในการป้องกันยาเสพติด เพราะถ้านักเรียนเข้าใจและรับรู้ถึงโทษของยาเสพติดก็ทำให้นักเรียนไม่คิดที่จะลองเสพยาเสพติด

7. ปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย สัมพันธภาพในครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติด

7.1 ผู้ปกครองบางคนเห็นว่าเป็นเรื่องปกติไม่หาทางแก้ไข โดยผู้ปกครองบางคนอนุญาตให้บุตรสูบบุหรี่หรือดื่มสุราในบ้านได้

7.2 ครอบครัวขาดการดูแลเอาใจใส่ ขาดการอบรมไม่มีเวลาให้กับบุตร

7.3 พ่อแม่ทะเลาะกัน ทำให้เด็กไม่อยากอยู่บ้านก็เลยไปรวมกลุ่มกับเพื่อน ๆ ที่มีปัญหาเหมือนกันโดยเริ่มจากบุหรี่ก่อน แล้วเปลี่ยนจากบุหรี่เป็นสุราและเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนถึงยาเสพติดที่มีความร้ายแรงขึ้น เช่น กัญชา ยาบ้า ยาอี

8. ปัจจัยด้านสังคม ประกอบด้วย การรับรู้ข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับยาเสพติด การได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสถานศึกษา มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติด

ปัจจุบันเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมีความทันสมัยมากขึ้นโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต ถ้าหากนักเรียนได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง และสม่ำเสมอก็จะทำให้นักเรียนเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องมากขึ้น” และยังให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งขาดความมุ่งมั่นและเอาจริงเอาใจในการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาทำให้การควบคุม กวดขันการเสพสารเสพติดในโรงเรียนไม่เข้มงวด ส่งผลให้นักเรียนเสพสารเสพติดในโรงเรียนได้ง่าย และแพร่หลายมากขึ้น

ปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

ผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งขาดความมุ่งมั่นและเอาจริงเอาใจในการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาทำให้การควบคุม กวดขันการเสพสารเสพติดในโรงเรียนไม่เข้มงวด ส่งผลให้นักเรียนเสพสารเสพติดในโรงเรียนได้ง่าย และแพร่หลายมากขึ้น

การแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้นมักจะใช้การแก้ไขในรูปแบบของการบูรณาการไม่ได้ใช้เพียงด้านด้านหนึ่งจะอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชนโดยการออกดำเนินการด้วยการรวมกลุ่มความร่วมมือกันเองและจากการได้รับคำสั่ง แต่ปัญหาของยาเสพติดนั้นก็มักจะเกิดจากครอบครัวเป็นพื้นฐานเพราะว่าพื้นฐานครอบครัวถือเป็นรากฐานที่สำคัญที่จะช่วยลดความเสี่ยงของกลุ่มเยาวชนกลุ่มใหม่ ๆ ที่กำลังจะตกอยู่ในภาวะเสี่ยงให้ลดน้อยลงได้จากปัญหายาเสพติดที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันนั้นก็มีการเกิดในส่วนของโรงเรียนด้วยเช่นกันแต่ในบางครั้งการที่จะบอกว่านักเรียนคนใดในโรงเรียนนั้นเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก เพราะอำนาจในการควบคุมดูแลนักเรียนก็เป็นหน้าที่ของโรงเรียน หากจะเข้าชี้ตัวเลยแล้วบอกว่า เป็นนักเรียนของโรงเรียนนี้ ก็อาจจะถูกทางโรงเรียนตำหนิได้ว่า ไปกล่าวหานักเรียนในโรงเรียนแล้วทำให้โรงเรียนเสียชื่อเสียงการที่จะเข้าไปทำในเรื่องประเภทนี้เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากจึงต้องดำเนินการเชิงรุกที่อาศัยผู้มีอำนาจหน้าที่ในแต่ละพื้นที่ แต่ละด้านเข้ามาร่วมมือกันรวมทั้งตัวผู้ปกครองเอง และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้การปฏิบัติงานเชิงรุกมีผลการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพมากที่สุด

รูปแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน

1. การสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันยาเสพติด

1.1 การสร้างชุมชนเข้มแข็ง หมู่บ้านปลอดยาเสพติดให้สังคมป้องกัน แจ้งเบาะแสผู้เกี่ยวข้องในหมู่บ้าน

1.2 ร่วมประชาคมหมู่บ้านหาแนวทางในการแก้ปัญหาเรื่องยาเสพติดโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม และจัดตั้งผู้นำและคณะกรรมการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเริ่มจากผู้เสพไปจนถึงผู้ค้า

1.3 พบปะแกนนำหมู่บ้านและประชาชนในพื้นที่ทำความเข้าใจของพิษภัยและโทษผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตรวจสอบแหล่งมั่วสุมของกลุ่มวัยรุ่นและจัดชุดเฝ้าตรวจตามแหล่งมั่วสุม ตั้งแหล่งข่าวติดตามพฤติกรรมของผู้ที่สงสัยเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง

1.4 เข้าพบผู้นำชุมชนหรือผู้นำหมู่บ้าน พูดคุยกับชาวบ้านในพื้นที่อย่างเป็นกันเองและแนะนำให้ความรู้แก่ผู้นำชุมชนและชาวบ้านถึงอันตรายของยาเสพติดและโทษ

1.5 พบปะพูดคุยกับประชนในพื้นที่

1.6 ผู้นำชุมชนมีการกระจายข่าวสารแก่ประชาชนด้วยการประกาศผ่านเสียงตามสาย การนัดประชุมประจำเดือน ปลูกฝังให้คนในชุมชนรู้จักโทษของยาเสพติดให้เกิดจิตสำนึกของการเป็นคนในชุมชน โดยการร่วมมือปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่ด้วยการเฝ้าระวัง คอยเป็นหูเป็นตา ดูแลซึ่งกันและกันในชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งพร้อมที่จะต่อสู้กับยาเสพติด

1.7 เข้าประชุมตามหมู่บ้านต่าง ๆ ที่ประชุมหมู่บ้านและประชาสัมพันธ์ให้รู้ถึงโทษของยาเสพติด

2. การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ

2.1 การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยความร่วมมือกับหน่วยงานพัฒนาสังคม และทุกภาคส่วน แต่โดยภาพรวมแล้วสังคมเองก็ทำหน้าที่ปกป้องและป้องกันทุกคนในสังคมอยู่แล้วภาครัฐก็ทำหน้าที่เป็นเพียงผู้คอยให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาในส่วนที่ติดขัดเท่านั้น

2.2 มีการปิดล้อมตรวจค้นหมู่บ้านเพื่อคัดกรองผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผู้ใดเสพให้สมัครใจในการบำบัด หากไม่สมัครใจก็ดำเนินการตามกฎหมายตรวจค้นจับกุมผู้ค้าต่าง ๆ ในพื้นที่แล้วให้คนในหมู่บ้านเป็นหูเป็นตาช่วยเจ้าหน้าที่

2.3 มีการจัดอบรมให้ความรู้กับประชาชนตามหมู่บ้านและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับปัญหายาเสพติด ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการทำงานและแก้ปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการ

2.4 ทำงานร่วมกับกลุ่มพัฒนาสังคม โดยการจัดฝึกอบรมตามโครงการต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. โรงเรียนป้องกันยาเสพติด

3.1 เป็นหน้าที่ของโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียน ครูอาจารย์ และนักเรียนในการทำหน้าที่ร่วมกัน คอยดูแลกันและกัน

3.2 จัดทำโรงเรียนสีขาว สุ่มตรวจปัสสาวะ หากพบให้โรงเรียนส่งเข้าบำบัดตามโครงการวิทยาลัยลูกผู้ชายให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดกับเด็กนักเรียน การป้องกันตัวเอง

3.3 ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดตามโรงเรียน และสุ่มตรวจสารเสพติดกับกลุ่มเสี่ยงและหาแนวทางป้องกันและแก้ไขโดยครูในโรงเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม

3.4 แนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแก่โรงเรียนในพื้นที่ถึงอันตรายและโทษของยาเสพติด

3.5 แนะนำให้ความรู้แก่ครู และนักเรียนในโรงเรียนในพื้นที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับโทษของยาเสพติด

3.6 ให้ความรู้ถึงโทษและอันตรายของยาเสพติดและการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะตามมา

3.7 หน้าที่หลักเป็นของครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนเพราะคนใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดคือคนกลุ่มนี้ต้องมาการเฝ้าระวังสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน รวมทั้งบุคลากรในโรงเรียนอยู่ตลอดเวลาว่ามีมีอะไรผิดไปจากเดิมหรือไม่ เพื่อจะสามารถแก้ไขอย่างทันเวลา

4. ครอบครัวสีขาว ครอบครัวเข้มแข็ง

4.1 ความเข้มแข็งของครอบครัวถือเป็นสิ่งสำคัญพื้นฐานอย่างมากสำหรับเยาวชนที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ความเห็นอกเห็นใจ การพูดคุยสร้างความคุ้นเคยกับคนในครอบครัวและที่สำคัญอีกอย่างคือ การมีเวลาว่างสำหรับครอบครัวเพื่อการทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นต้น

4.2 ครอบครัวถือเป็นสิ่งแรกและเป็นสถานที่หลักที่สามารถช่วยลดความรุนแรงของยาเสพติดได้ ดังนั้นควรจะให้ความสำคัญในด้านของครอบครัวเป็นหลัก

4.3 ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด สร้างครอบครัวเข้มแข็งและชี้แจงให้เห็นโทษของยาเสพติด

4.4 แนะนำให้ความรู้กับผู้นำครอบครัวเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด และให้เอาใจใส่บุคคลในครอบครัว อย่าให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

4.5 พูดคุยทำความเข้าใจและให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแก่ครอบครัวของชาวบ้านเพื่อให้ตระหนักถึงโทษและอันตรายของยาเสพติด

4.6 จัดให้มีโครงการพบปะพูดคุยหนึ่งวันหนึ่งครอบครัว

4.7 ครอบครัวถือเป็นสถานที่แรกที่กลุ่มเยาวชนรวมทั้งคนในครอบครัวจะมีโอกาสอยู่ด้วยกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน พูดคุยกัน ครอบครัวจึงต้องทำหน้าที่เชื่อมความสัมพันธ์สร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับครอบครัวให้มากที่สุด ทุกคนในครอบครัวต้องติดตามข่าวสารอยู่ตลอดเวลาเพื่อจะได้รู้เท่าทัน และสามารถป้องกันได้เพราะยาเสพติดมักจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบอยู่เสมอ

5. โครงการปราบปรามยาเสพติดรายสำคัญและลดความเดือนร้อนของประชาชน

5.1 ส่วนใหญ่ในพื้นที่จะพบเพียงกลุ่มผู้เสพหรือกลุ่มผู้ค้ารายย่อยเท่านั้น จึงไม่ส่งผลกระทบกับประชาชนในพื้นที่เท่าใดนัก

5.2 โครงการหมู่บ้านสีขาว โดยร่วมกับชุมชนในการคัดแยกบุคคลผู้ค้า ผู้เสพ ในชุมชนมีการเฝ้าระวังและแบ่งคณะกรรมการในการรับผิดชอบแต่ละหมู่บ้าน ให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจรับผิดชอบร่วมกับชุมชน

6. โครงการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดแบบบูรณาการ

6.1 ทำงานร่วมกันกับสาธารณสุข แต่ปัจจุบันผู้ติดยาเสพติดที่ต้องการเข้ารับการบำบัดนั้นมีอยู่มากจึงทำให้โครงการบำบัดฟื้นฟูไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

6.2 ร่วมกันกับตำรวจ ทหาร ฝ่ายปกครอง ร่วมกันสุ่มตรวจหาสารเสพติดในหมู่บ้านชุมชนเป้าหมาย และสำรวจรายชื่อผู้เสพยาให้เข้ารับการอบรมหรือบำบัดฟื้นฟู

6.3 ประสานหน่วยงานที่มีการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดส่งต่อเข้ารับการรักษา

6.4 ทำงานร่วมกันกับสาธารณสุข ด้วยความสมัครใจและจากการปฏิบัติงานเชิงรุกที่ทำร่วมกับหน่วยงานอื่น

6.5 จัดให้ประชาชนผู้ที่ติดยาเสพติดสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นประจำ

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน ประชาชนในชุมชน ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเด็กและเยาวชนตามนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล พบว่าสาเหตุของการติดยาเสพติดของเด็กและเยาวชน (นักเรียน นักศึกษา) เกิดจากหลายสาเหตุด้วยกัน ประกอบด้วย

1.1 สภาพแวดล้อมในชุมชนมีแหล่งซื้อขายยาเสพติดอย่างแพร่หลาย ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งยาเสพติดได้ง่าย

1.2 การได้รับแรงสนับสนุนจากสังคม เพื่อนที่ติดยาเสพติดให้ลองเกิดจากการเลียนแบบผู้อื่น โดยเฉพาะการเลียนแบบเพื่อนที่มีการเสพยาเสพติดทำให้เกิดการอยากลองและอยากทำตาม และใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อนมาก เชื่อเพื่อนมากกว่าพ่อแม่

1.3 สถานศึกษา สถานศึกษาขาดสถานที่ที่จะมาช่วยผ่อนคลายความเครียดให้กับนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนชายมักชอบแสดงออกทางกีฬา แต่มีสถานศึกษาบางแห่งไม่สนับสนุนและอุปกรณ์กีฬาไม่มีความพร้อม

1.4 จากตัวนักเรียน นักศึกษา เป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง และใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน

1.5 จากครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีปัญหาครอบครัวแตกแยก หรืออาศัยอยู่กับผู้อื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ ทำให้นักเรียนขาดการดูแลเอาใจใส่

1.6 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย การควบคุมตนเอง ทักษะชีวิต และการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติด มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติด

สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ไมเคิล เจ โรซาน, 2540 อ้างถึงในกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2543) ทำการศึกษาเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนตามโครงการโรงเรียนปลอดยาเสพติด ซึ่งเป็นการป้องกันยาเสพติดแบบครบวงจรของมหาวิทยาลัยบราวน์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยคุ้มกันที่มีอยู่ในตัวบุคคลและในสิ่งแวดล้อมคือเงื่อนไขสำคัญที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียนในสหรัฐอเมริกา ได้มีการศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหายาเสพติด พบว่าควรใช้มาตรการป้องกันโดยพยายามให้ความรู้กับประชาชนถึงโทษภัยของยาเสพติด เพื่อจะได้ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด มุ่งเน้นที่สถาบันครอบครัวในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Drug rerated issuses, 1991)

โดยการพัฒนาที่เข้มแข็งในวอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา รัฐบาลต้องเสียงบประมาณจำนวนมาก เพื่อแก้ปัญหาในการแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบปัจจัยเสี่ยงของการติดยาเสพติด คือ 1) ปัจจัยเสี่ยงทางชุมชนในชุมชนสามารถหายาเสพติดหรือสุราได้ง่าย และมีอัตราสูง 2) ปัจจัยเสี่ยงทางครอบครัว บุคคลที่เติบโตจากครอบครัวที่มีประวัติการติดยาเสพติดจะมีความเสี่ยงต่อการติดยาสูงรวมทั้งทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้ยาเสพติดก็จะส่งผลอัตราเสี่ยงในการใช้สารเสพติดของเด็ก 3) ปัจจัยเสี่ยงทางโรงเรียน เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ต่อต้านสังคมตั้งแต่ตอนที่เรียนชั้นประถมศึกษาและมีพฤติกรรมที่แปลกๆ และล้มเหลวทางการศึกษาก็มีส่วนทำให้เด็กหันมาพึ่งยาเสพติดได้ และ 4) ปัจจัยจากตัวเองและเพื่อน เด็กที่คิดว่าตัวเองไม่ใช่ส่วนหนึ่งของสังคมหรือมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม เด็กเหล่านี้จะพยายามทำเป็นที่เชื่อถือของสังคมหรือแสวงหาความสำเร็จให้แก่ตัวเองทำให้เขาเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด ตลอดจนการคบเพื่อนที่ติดยาเสพติดจัดได้ว่าเด็กเหล่านี้อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดสูงถึงแม้ว่าเขาจะมาจากครอบครัวที่ดี

2. การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดปัญหาของยาเสพติดนั้นพบว่าปัญหายาเสพติดที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันนั้นมีการเกิดในส่วนของโรงเรียนด้วยเช่นกันแต่ในบางครั้งการที่จะบอกว่านักเรียนคนใดในโรงเรียนใดเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก เพราะอำนาจในการควบคุมดูแลนักเรียนก็เป็นหน้าที่ของโรงเรียน หากจะเข้าไปชี้ตัวเลยแล้วบอกว่า เป็นนักเรียนของโรงเรียนนี้ ก็อาจจะถูกทางโรงเรียนตำหนิได้ว่าไปกล่าวหานักเรียนในโรงเรียนแล้วทำให้โรงเรียนเสียชื่อเสียงสอดคล้องกับงานวิจัยของชัชรินทร์อรรถเกษม (2541) ทำการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคการป้องกันปราบปรามยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจชั้นประทวนประจำสถานีตำรวจภูธรสังกัดตำรวจภูธรภาค 7 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาภายนอกหน่วยงาน คือ ความร่วมมือจากประชาชน การประสานงานนอกหน่วย และการแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพลและสอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ จันทร์โชติ (2549) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสู่การปฏิบัติ : กรณีศึกษา กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43 ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานหน่วยงาน/ผู้บังคับบัญชาไม่ให้ความสำคัญไม่สนับสนุน นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งขาดความมุ่งมั่นและเอาจริงเอาใจในการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาทำให้การควบคุม กวดขันการเสพสารเสพติดในโรงเรียนไม่เข้มงวด ส่งผลให้นักเรียนเสพสารเสพติดในโรงเรียนได้ง่ายและแพร่หลายมากขึ้น

3. รูปแบบที่เหมาะสมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการโดยมีกิจกรรมดังนี้ 1) สร้างเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันยาเสพติด 2)การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ 3) โรงเรียนป้องกันยาเสพติด 4) ครอบครัวสีขาวครอบครัวเข้มแข็ง 5) โครงการปราบปรามยาเสพติดรายสำคัญและลดความเดือนร้อนของประชาชนและ 6)โครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดแบบบูรณาการสอดคล้องกับงานวิจัยของพลตำรวจตรีพิทยา ศิริรักษ์ และคณะ (2555) ทำการวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การป้องกันการติดสารเสพติดของเยาวชนพบว่าแนวทางการป้องกันการติดสารเสพติดมีแนวคิดหลักที่สำคัญ คือความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลสังคมและสิ่งแวดล้อมปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเพื่อป้องกันการติดสารเสพติดของเยาวชนในสถานศึกษาเกิดจากการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เหมาะสมความล้มเหลวในการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐเนื่องจากโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการบุคลากรในสถานศึกษาละเลยบทบาทและหน้าที่ในการปฏิบัติตามนโยบายเนื่องจากภาระการทำงานที่สูงและขาดความเป็นรูปธรรมอิทธิพลจากเพื่อนและเครือข่ายยาเสพติดและที่สำคัญคือการไม่ได้รับความร่วมมือจากเยาวชนในสถานศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและทักษะในการปฏิเสธยาเสพติดให้แก่เยาวชนเนื่องจากกิจกรรมที่จัดขึ้นไม่น่าสนใจไม่สามารถรองรับจำนวนเยาวชนในสถานศึกษาในการกำหนดแนวทางที่เหมาะสมและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนาวี สกุลวงศ์ธนา และคณะ (2555) ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการป้องกันปัญหายาเสพติดสำหรับเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืนซึ่งการมีพื้นที่เพื่อทำกิจกรรมเชิงบวกการได้รับการสนับสนุนและกำลังใจจากชุมชนและชุมชนให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดต้องดำเนินการดังนี้ 1) รัฐควรกระตุ้นให้ภาคสังคมรับรู้และมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมากขึ้น 2) ให้มีองค์การทางสังคมทำหน้าที่ด้านการป้องกันปัญหายาเสพติดแบบบูรณาการกับภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง3) การป้องกันควรมุ่งไปที่ช่วงก่อนการเริ่มเสพและ 4) ควรมีการพัฒนาเด็กและเยาวชนควบคู่กับสถาบันสังคมหลักได้แก่ครอบครัวโรงเรียนและชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรปลูกจิตสำนึกในเรื่องภัยของยาเสพติดตั้งแต่เด็กและควรให้โอกาสทางสังคมแก่ผู้เสพยาเสพติดให้โอกาสในการกลับตัวกลับใจ

2. หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนอุปกรณ์การกีฬาหรือกิจกรรมชุมชนเพราะเป็นการแก้ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดอีกทางหนึ่ง

3. ควรให้ความสำคัญกับครอบครัวเพราะครอบครัวถือเป็นรากฐานที่สำคัญที่จะช่วยลดความเสี่ยงของกลุ่มเยาวชนกลุ่มใหม่ๆ ที่กำลังจะตกอยู่ในภาวะเสี่ยงให้ลดน้อยลงได้จากปัญหายาเสพติด

4. ควรกำชับให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความมุ่งมั่นเอาใจในการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาและควบคุมกวดขันการเสพยาเสพติดในโรงเรียนอย่างเข้มงวด

5. ควรมีนโยบายการปราบปรามยาเสพติดรายที่สำคัญเพื่อลดความเดือนร้อนของประชาชน

6. ควรมีการจัดโครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดแบบบูรณาการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาชนในพื้นที่อื่น ๆ เพราะมิติทางสังคมและชุมชนมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่

2. ควรศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมให้เข้าถึงชุมชนและสังคมอย่างแท้จริงเพื่อเป็นการได้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งปัจจุบันวิธีการลักลอบการเสพยาเสพติดนั้นได้พัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปหลายรูปแบบประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปรับตัวในการหาข้อมูลข่าววารการแพร่ระบาดของยาเสพติดอยู่ตลอดเวลา

เอกสารอ้างอิง

ชัชรินทร์ อรรถเกษม. (2541). *ปัญหาและอุปสรรคการป้องกันปราบปรามยาบ้าของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจชั้นประทวนประจำสถานีตำรวจสังกัดตำรวจภูธรภาค 7.* วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาญชาวิทยาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.

ทวีศักดิ์ จันทรโชติ. (2549). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสู่การปฏิบัติ: กรณีศึกษากองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, สงขลา.

นาวี สกุลวงศ์ธนา และคณะ. (2555). *แนวทางการป้องกันปัญหายาเสพติดสำหรับเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน: ภูมิคุ้มกันเพื่อสร้างโลกสีขาว.*หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, กรุงเทพมหานคร.

พิทยา ศิริรักษ์, พลตำรวจตรี และคณะ. (2555). *ยุทธศาสตร์การป้องกันการติดสารเสพติดของเยาวชน.* หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา. (2556). *รายงานการสำรวจต้นทุนชีวิตและเยาวชนสู่การเสริมสร้างบริบทเชิงวัฒนธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2556.* ฉะเชิงเทรา: ม.ป.พ.

Drug related issues. (1991). *Drug related issues in school : Policy guideline/department of school education.*(online), (2004, September 5), from http://healthed.eafac.usyd.edu.au/brs/article/schlpocy.htm

ผู้เขียนบทความ

ดร.กิตติวงค์ สาสวด

อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ดร. ปรีชา ดิลกวุฒิสิทธิ์

อาจารยคณะมนุษศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

เลขที่ 422 ถนนมรุพงษ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000

E-mail: kitiwong-8@hotmail.com